

ስዉአት ኣብ ልብና ኢዮም! ኣይረሳዕናኩምን።

ብርሃነ ገብረመስከል 4 ኣስመራ

የማነ ፍሳሃየ ገዛ ከኒሻ

ገብርኣብ ጌታሁን 4 ኣስመራ
4ኣስመራ ኣስመራ

መተዓባይትን ኣዕሩኹን መማህርቲን ኮይና ንነዊሕ ዓመታት ከይተፋላለና ብሓደ ተጓዲዝና። ኣብ 1972 ዓም ሃገራዊ ስሚዲትና ምስ ግዜ እናዓበየ ምስ ከደ ዕላልናን ስሚዕትናን ኣብ ጉዳይ ሃገርናን፡ ቅያ ተጋደልቲ'ዩ ነይሩ። ኣብ መፋርቕ 1974 ብዋህዮ ደረጃ ኣብ ህ ግ ሓ ኤ (ህ ሓ ሓ ኤ) ተወዲብና ሚስጢራዊ ስርሓት ከነካይድ ጀሚርና። ከም መድብ ዝሓዝናዮ ጽሑፋት ምዝርጋሕን፡ ምወዳብ፡ ገንዘብ ምወጻእ፡ ንሜዳ ዘድልዩ ንደቂ ኣንስትዮ ዝኸወን መንዲል ንጽህና (ሞደስ)፡ ንረድዮ ርኽብ ዝኸወን ባተሪ፡ መድሃኔ ጸረ ረኽሲን ወዘተ ተሰኪምና ንድርጅን ማይ ድምነት ዳርጋ መዓልታዊ መገዲ ማይ ገርናያ ነርና። ርኽብና ምስ እባላት 06 ዝነበሩ ተጋደልቲ ፍሰሃየ ኣፍሮ፡ ወልደንኬል ኣብርሃ ነይሩ። ፍረወይኒ መንገሻ ስዉእቲ መተዓባይትይ፡ ብወገን ዓዲ ሓበሻ ኤርሚያስ ደበሳይ (ፓፓዮን) ኣብ ማእሰርቲ ዘሎ፡ ኣብ ዓዲ ሃብትስሉስ ተጋ/ሃብተኣብ ነይሮም ከከም ኩነታቱ ንራኽብ ነርና። ምስቲ ዝነበረ ምንቅስቃስ ሓያል ተፍቲሽን ምቁጽጻር ኣብ ኩሉ ብሎኮታት ኣስመራ ብብረት ዝዓጠቁ ትግራዎች (ነጮ ለባሽ) ሓሓሊፉ ድብያ የካይዱ ነይሮም። ኣብ ትሕቲ ጸላኢ ኮይንካ ተወዲብካ ምስራሕ ኣዝዩ ከቢድ'ዩ፡ ከም ኩሉ ዜጋ ብረት ዓጢካ ጎቦን ስንጭሮን ሰጊርካ መስዋእቲን መወጋእቲ ክትቅበል ድልየት ናይ ኩሉና'ዩ ነይሩ። ተወዲብና ኣብ ንጡፍ ስራሕ እንተነበረና ናይ ብረት ምዕጣቕ ድልየታ ግን ኣብ ቦትኡ'ዩ ነይሩ። ሓደ ካብቲ ብተደጋጋሚ ዝንገረና ዝነበረ ተቓላሳይ ቦታ ኣይመርጽንዩ፡ መስዋእቲ ኣብ ኩሉዩ? ኤርትራ መሬታን ህዝባን ብጸላኢ ተወራሪያ ኣሎ፡ ኣብ ከተማን ገጠርን ህዝብና ይቕተልን ዓዱ ይነደድ ኣሎ። ስለዚ ንዝተዋሃበና ስራሕ ብኸመይ ነድምዕዩ ኸንዛረብ ዘለና እምበር መስዋእቲ ቦታን ግዜ ኣይምረጽንዩ፡ ዝብል ሪዲምና ጉዕዞና ቀጸልና።' ጽሑፋት ናብ ህዝቢ ምዝርጋሕን ንፖለቲካዊ ፍልጠትና ዘዕቢ ሰዉራዊ ትምህርቲ ብወልቅን እኩብን ክንወስድ ጀሚርና። ኣብ ገዛ ስዉእ ገብርኣብ ጌታህንን፡ ስዉእ ብርሃነ ገብረመስከል ደቂ ኣርባዕተ ኣስመራ ኢዮም፡ ስቱር ሰፊሕ ቦታ ስለ ዝነበሮም፡ ንበረኻ ክትወጽእን፡ ንብረት ሰዉራ ክትዕቅቡሉ ዝተኣማምን ስለ ዝነበረ መበገሲ ቦታናዩ ነይሩ ።

ሰዉራ ኤርትራ ኣብ 1977 ዓም ጎብለል ኮይኑ ገጠራት ሓሊፉ ከተማታት ሓራ ኸገብር ምስ ጀመረ፡ ደርጊ ካብ ኩቱር ፍርሒ ንከተማ ኣስመራ ብኹሉ ኩርንዓት ኬላታት ሰራሖ ጽዑቕ ተፍታሽ የካይድ ነይሩ። ብፍላይ ብወገን ኣኸርያን ማይተመናይ፡ ንዓዲ ንፋስ ንእምባ ደርህ ዘሕዉስ መንገዲ በርቦረላ፡ ብዑስባት ደርጊ ቀጸሊ ድብያ ዝካየደሉ ሓደገኛ ቦታ ኢዩ ነይሩ። ኣንተኹነ ብዙሕ ግዜ ዝተመላለስናሉ መንገዲ ስለዝነበረ ከም ኣጸብዕቲ ኢድና ንፈልጦ እኳ እንተነበረ ኣብ መጀመርያ ወርሒ

ለካቲት 1976 ዓም ርኩብና ወዲእና ኸንምለስ ከለና፡ ምስቲ ዝነበረ ቁሪን ኣሳሊታን ጽሑፋት ሒዝና ቦርበሮላ በጻሕና። ሃንደበት ኣብ ድብያ ጸላኢ ክንእቱ ቁሩብ ምስ ተረፈና፡ ብማዕዶ መስመስ ዝብል ከም መስትያት ዘንጸባርቕ ካብ ኣፈ ሙዝ ብረት ዝወጽእ ጭራ ብርሃን ድጉል ኢሉና። ኣብ ሓዲጋ ከም ዝወደቕና ተረዲኡና ፡ እግርና ዝሃበና ኣንፈትና ሲሒትና ብጉያ ናብ ጸላኢ ዝቆጸጸር ከባቢ በጻሕና፡ እንተኾነ ብማዕዶ ኣደጊ እንዳ ከብከቡ ንዓዶም ዝምለሱ ዝነበሩ ኣቦ ዓዉ ኢሎም ተመለሱ ኣዘም ደቀይ ካብ በላዒ ወጺኡኦም ናብ በላዒ ከይትኣትዉ ኢሎምና፡ መንገዲ ምስ ወዲ ዓዲ ዝባሃል መሪሖምና ኣምባ ደርሆ ኣቲና። ከነታት መንገዲ ሓበረታ ረኺብና ንማይ ተመናይ ከይተፈተሽ ብሰላም ኣቲና። ነዘም ኣቦ ብልቢ ኣመስጊናዮም ፡ እቲ መንገዲ ሓደገኛ ምዃኑን ሓሓሎፎም ነጭ ለባሽ ድብያ ከምዝገብሩ ኣረጋጊጾምልና።

ኣብ ክረምቲ 1976 ኣብ ተዘክሮይ ወትሪ ዘይርስዎ ብርቱዕ ማይ ይሃርም ነይሩ። ኣብ መርካቶ ኣንዳ ዓሳ (ፊት ማዘጋጃ ቤት) ብዙሕ ምንቅስቃስ ዘለዎ ፍሉጥ ዕዳጋ ኢዩ። (ቤት ሻሂ ኣዳልስ፡ ኣንዳ ጃብር ማሕሙድ) ከም መራኽቢ ቦታና ንዘወትሮ ኔርና። ብእጋጣሚ ሰዓት 10 ክሳብ 11፡00 ኣቢሉ ይኸውን ሓደ ጃሲስ ብፈዳይን ተቀንጺሉ። ወትሃደራት ነቲ ከባቢ ክቆጸጹ ፋሕ ኢሎም ጽዑቕ ተፍታሽ ይገብሩ ነይሮም። መደብና ኣቋሪጽና እንታይ ንግበር ምስ ተባሃልና ቀልጢፎም፡ የማነን ብርሃነን ነተን ምስኦም ዝነበሩ ቅብሊት፡ ሓይኹም ዉሒጠም። ገብርእብ ኣብ ኢዱ ዝነበረት ፋንፍለት ናብ ዓይኒ ምድሪ ዘውርድ ቱቦ ማይ ብሓይሊ ከፊቱ ብምእታዉ፡ ከምዛ ዘይንፋለጥ ፋሕፋሕ ኢልና ነቲ ኣብ ቅድመና ዝነበረ ተፍቲሽ ሓሊፍና ። ኣቲ ዘገረመኒ ኣብ ሓንቲ ጸባብ ህምት፡ ኣቲ ሓሳብ ከመይ ኢሉ መጺኡና !!! ከምቲ *ተባዕን ትኪን መወጽኢ ኣይስእንዮ* ዝብል ምስላ ኣቦታትና የዛኻኸሩኒ። ነቲ ዘጋጠመ ኩነት ከተዘንትወሉ ቀለል እኳ እንተኾነ ፡ ተፍቲሽ ኣዝዩ ከቢድዮ ነይሩ፡ ብዙሓት ተሃሪምም ገለ ተኣሲሮም ንብረት'ዉን ተዘሪፉዮ።

ኣብ መፋርቕ 1976 - 1977 ዓም ኣብ መንጎ ተሓኤን ህግሓኤ ብዝነበረ ዘይርጉእ ከነታት ንስሩዓት ክልቲኡ ዉድባት ፈታኒዮ ነይሩ። ብመኸንያት ቆጸራ ምስ ገብርእብ ኔታሁን ንግሆ ተበጊስና ሰዓት 09፡30 ኣቢሉ ዓዱ ሰጉዶ ኣቲና፡ ከም ቆጸራና ምስ ሰዉእ ኣስገዶም የዉሃንስ ወዲ ዓዲ ሰጉዶ ተራኺብና፡ ናብ ወኪ ድባ ኣምራሕና። ኣጋጣሚ ኮይኑ ኣብ ቀጽሪ ቤት ክርስትያን ኣቡነ ፊሊጳስ ሰባት ተኣከቦም ሪኢና፡ መንገድና ክንቅጽል ወሲና፡ ሓደ ብረት ዝሓዘ ተጋዳላይ ብድሕረና መጺኡ ደዉ በል ዝብል ድምጺ ሰሚዕና ደዉ ኢልና። ካቢይ መጺእና ናይ ከም ንኸይድ ሓቢርናዮ። ሓንቲ ጓል ኣንስተይቲ ትርከቦም ኣርባዕተ ተጋደልቲ ተወሲኹም። ኣባላት ጸጥታ ተሓኤ ምኳና ኣረጋጊጽና። እዋኑ *ፍህዮ ንዮ በላ፡ ፍህዮ ንዮ በላ ሕሹኸሹ ዝኣመላ ዝድረፈለ ናይ ሰላም ኣንፈት ዝበረበሉ ግዜ ነይሩ። ንስኻትኩም ፍህዮ ሻዕብያ ኢኹም፡ ጸረ ተሓኤ ሕማቕ ወረ ትነዝሑ ኢሎም ንክልተ ሰዓት ደዉ ኣበሉና። ንሕና ኣንጻር ተሓኤ ዝገበርናዩ ሕማቕ የለን፡ ዉድባት ህግ ኢና፡ ቆጸራ ስለ ዘለና ንዓዲ ሃብተስልስ ኸንከይድ ኣለና እንተበልና ሰማዒ ኣይረኽብናን። ድሕሪ ክልተ ሰዓት ኣቢሉ ፡ ከነታትና ዝራሓዮና ደቂ ዓዲ (ወኪዱባ) ናብ ክፍሊ ርኩብ ህግ ከይዶም ሓቢሮም። ብስራት ዝተባሃለ ተጋዳላይ ኣባል ክፍሊ ርኩብ ብጉያ መጺኡ ምስ ተጋደልቲ ተሓኤ፡ ኣብ ምንህሃር ኣትዮ፡ ሰለምንታይ ትሕዝዎም ስሩዓትና ምዃናም ኣንዳ ፈለጥኩም ኢልዎም፡ ንሳቶም ብወገኖም ህዝባዊ ግንባር ሱሩዓትና ትጨዉ ኣለኹም ብምባል ኣብ ምኸሳስን ምንህሃር ኣትዮም፡ እንተኾነ ኣብ ቅድሚ ህዝቢ ስለ ዝነበረ ልቢ የዕብዮም ኣብ ምርድዳእ በጺሖም ተገላጊልና። ንሕና ናይ ብሓቂ ሰንቢድና፡ ብኸንደይ ሽግር ካብ ተፍቲሽ ጸላኢ ወጺእና፡ ብተጋደልቲ ከምዚ ክጽንኣና ትጽቢትና ኣይነበረናን። ብዝኾነ ምስ ሃብትኣብ ተራኺብና ዘምጽእና ጉዳይ ወዲእና ብሰላም ተመሊስና።

ካብ 1974 ኸሳብ መወዳእታ 1977 ዓም ኣብ ኩሉ ከባቢታት ኣስመራ ብዓፋኝ ጓድን፡ ዝዓጠቐ ነጭ ለባሽ ብምወፋር፡ መዓልታዊ ምእሳርን ምቅታልን ልሙድዮ ተርእዮ ነይሩ። ኣብ ዝ ከኒሻ ብተዛማዲ ዝሓሸ ሰላም ነይሩ ክባሃል ይካኣል። ካብ ምኸትታልን ምፍርራሕን ሃሱሳት ቀሲኑ ዝሓድር ኣይነበረን። ስለዚ ኢዮን ኣደታትና ዝኾነ ድምጺ መኪና ወይ ፉሉይ ምንቅስቃስ እንተ ሰሚዓን ኣብ ቅድሚኡን ዝጸንሐን ጽሑፋት የንድዩ ወይ ኣብ ሱቱር ይሓብእ ነይረን። ንሕናዉን ክዳና ከየወጸእና ኣብ ተጠንቀቅ ንሓድረሉ ዘየቐሰን ኩነት ነይሩዮ። ኣቲ ቀንዲ ዘስኸፈና ምሳና ዝነበረ ሃሱስ የማነ ዝተባሃለ ዕባይ ኣስመራ፡ ጽሓፊ ምምሕዳር ዝ ከኒሻ (ንግስተ ሳባ) ዝሰርሕ ዝነበረ ትምኸተኛ ኢትዮጵያዊ ኢዩ። መንእሰያት ዝ ከኒሻ እኩብን ብወልቂን ከምኡ ዉን ትሕቲ ዕድመ ቆልዑት ብብግዚኡ ንሳሕልን ባርካን ወፊሮም ኢዮም። ኣብ ኣስመራን ከባቢኡን ብፈዳይን ተጋደልቲን ዝካየድ ዝነበረ ስራሒታትን ንዑሱባት ደርጊ ተሓባብርቱን ዘሰንበደ ነይሩ። ጸሓፊ ቀበል የማነ ብተግባሩ ተረቢሹ ቀባሕባሕ እንዳበለ፡ ካብ ጽላለቱ ይፈርሕ ስለ ዝነበረ፡ ነቶም ብቀረባ ዝፈልጠም ዝነበሩ ተጋደልቲ ኣስማት ኣንዳ ጠቀሰ * **ኣዘም እራይ ምራይ ናጽነት ከምጽኡ ዘይኮነ ኣብ ሓዊ ክጥጠቁ ኢዮም*** ንኢትዮጵያ ዓደይ መንዮ ዝደፍራ። እንዳበለ ኣብ ቅድሚ ወለዶምን ሰላማዊያን ሰባት የፋራርሕን የሳቅይን ነይሩ። ኢትዮጵያ ትቅደም ኣንዳ በለ ኣብ ቅድሜና ይፍኸር። ኣብታ ዉዳባዊን ንጥፈታት ነካይደላ ንራኸበላን ዱኳን (ኣንዳ ገብሩ)፡ ድሕሪ ሰዓት 18 '00 (ኮፕሪፎኮ) ክሳብ ዓንቀሩ ጸጊቡ፡ ኣብዚ ዘለዉ ወንበዴ ከይጠፍኡ ሰላም የለን፡ ኣዚ ዝ መኣከቢ ወንበዴ፡ ጸረ ኣብዮትዮ እንዳበለ ንሓዋሩ ከጥፍእና ወሲኑ ነይሩ። እንተኾነ ቀጸሊ ምክትታል ይገበረሉ እንተ ነበረ፡ ኣብ ልዕሊ ስድራ ቤትናን፡ ተሓባርትናን ሓዲጋ የንጸላልዎና ነይሩዮ። ጉጅለና ተኣኪባ ነዚ ስብዚ ንቕተሎ ወይ ጨዊና ነዉጸእዮ ኣብ ዝብል ናይ ሓባር መረዳእታ በጺሓ ነይራ። ኣብ ከምዚ ኩነታት ከለና ኣብ ልዕሊ ኣርኢያ በላይ ስጉምቲ ምስ ተወሰደ፡ ኣዚዮ ስለ ዝሰንበደ ንኩላትና ከጥፋኣና ክፍኸር ከም ዝነበረ ሓበሬታ ይበጽሓና ነይሩ። ንጽባሒቱ ምሽት ኣብ ዝ ከኒሻ (ብወገን ደፕዚቶ) ሰዓት 19'00 ኣቢሉ ናይ ምቅንጻል ስጉምቲ ተወሲዱሉ። ኣንተኾነ ኣብቲ ከባቢ ብዙሓት ቆልዑት ይጻወቱን ይጎዮ ስለ ዝነበሩ፡ ኣቲ ፈተነ ዕዉት ኣይነበረን። የማነ ልቡ ስለ ዝመሉቐ ከይዉዓለ ከይሓደረ ንኣዲስ ኣበባ ከም ዝሃደመ ምስ ኣረጋገጽና፡ ዝነበረ ስኽፍታ ተቐንጢጡ ርክባትና ኣብ ንቡር ተመሊሱ።

ካብ መጀመርያ 1975 ክሳብ መወዳእታ ሕዳር 1977 ዓም ጉጅለና ኣብ ንጡፍ ወድባዊ ምንቅስቃስ ነይራ። ኣብ ጉዕዞ ብዙሕ ማሕለኻታት ኣጋጢሙና እኳ ኣንተነበረ፡ ጽንዓትን ዉፍያት ኣባላት ስለ ዝነበሩ ተልእኾኣ ብጉብእ ፈጸማ ኢዩ። ነቲ

መድረሽ ዝበቐዕ መሪሕ ኮይኑ ንዓቢይቲ ወድባዊ ዕማማት ከተግብር ዝተመረጸ ገብርኡብ ገታሁን (ጋሮይ) ወዲ ኣርባዕተ ኣስመራ ነይሩ። ጋሮይ (ገብርኡብ) ቀጢን፡ነውሕ ፍሺክ ኣምበር ዓዉ ኢሉ ዘይዛረብ ናይ ምምስሳል ክእለት ዝነበሮ ቆራጽ ነይሩ። ኣብ ዓቢይቲ ምስጢራዊ ስርሓት ብቆራጽነት ዝሰርሓ ልዑል ኣበርክቶ ዝገበረዩ፡ ገብርኡብ ተቓሊሱ ዘቐተሰ ተጋዳሉ ዝጋደለ ጅግናዩ ነይሩ። ኣብ መጀመርያ 1977 ዓም ኣብ ሓዘን ናይ ኣብኡ እንኮሎ ንወድባዊ ስርሓት ድርፎ በጺሑ ይምለስ ነይሩ። ኣብቲ ጽንኩር ኩነታት መወጺእን መእተዊን ቆዉጢ ዝነበረሉ ኣድጊ ኮብኪቡ፡ ሓረስታይ ተመሲሉ፡ ድርፎን ባሕሪ ባራን መገዲ መዓልቲ ገይርዎ ነይሩ። ኣብ ዝኾነ መዓልቲ ይኹን ለይቲ እንዳ ኣይይ (ሓውብኡ) ከሓድርዮ ኣንዳበለ ወድባዊ ስርሓት የካይድ ከም ዝነበረ ኣዲኡ ወላዲዩ የፍልግ ከም ዝነበራ ይምስኽራ ኢዮን። ገብርኡብ ኣብ ኩሉ ዘካይዶ ንጥፊታት ሙሉእ ምትሕብባር ብጸቱ ኣይፍለዮን ነይሩ።

ኣብ መፋርቕ ወርሒ ሕዳር 1977 ዓም ጋሮይ ኣብ ወድባዊ ዕማማት ምስልጥ ከሎ ሃንደበት ኣብ ማእከል ከተማ *ብዓፋኝ ጓድ* ተታሒዙ ኣብ ቀይዲ ዝኣትወ። ኣብ ዝሓ ኮይዶም ፈትሾም ገለገለ ጽሕፋት ኣንተረኹቡ፡ ሐፍቱ ካብ ዓዲ ጥልያን (ቦሎኛ) ዝሰደትሉ 700 ብር ረኽቦም ንወንበዴ ዘተዋጽኤዩ ብምባል ካልእ ዝሓባካዩ ብረት ኣወጽኦ ብምባል ኣብ ቅድሚ ወላዲቱ ከም ሕሱም ቀጥቂጦም ይብላ ወላዲቱ ኣደይ ግደይ። እንተኾነ ከብዲ ገብርኡብ ግን መሊሱ ጨኪኑ፡ ኣብ መትከሉ ጸኒዑ ይብላ። ድሕሪ ናይ ገብርኡብ ምእሳር ከይ ደንጎዩ ንዮማነ ፍስሃዩ ኣሲሮም ። የማነ ኣብ ሆስፒታል ኢተገ መነን (ኦሮታ) ከም ጸሓፊ ይሰርሕ ነይሩ። ብርሃነ ገብረመስቀል ወዲ ኣርባዕተ ኣስመራ ኣብ ቤት ትምህርቲ ቅድስቲ ማርያም መምህርዮ ተቐጺሩ ነይሩ። ኩሎም ሓያል ሃገራዊ ወኒ ዝነበሮም፡ ኣብ ጉዕዞ ከቢድ ሓደጋ ከጋጥመና ከም ዝኾነ ኣጸቢቕም ይፈልጡን ብቆራጽነቶም ዝልለየ ወፍያት ሓርበኛታት ነይሮም። ድሕሪ ምእሳር ብርሃነ ገብረመስቀል፡ ቀልቲፊ ከወጽእ ተሓቢረ ፡ ብመንገዲ ሳሓርቲ ኣቢለ ንደቀምሓረ ፡ ካብኡ ንዓላ ወሪደ፡ ንገድሊ ተጋድሎም ከም ኩሉ ኤርትራዊ ሀ ኢለ ጀመረዮ። ሓደ ካብ ኣባልና ዝነበረ ሰወእ የሴፍ ተስፋይ ኣብ መፋርቕ 1976 / 77 ዕድል ብትምህርቲ ረኺቡ ንሱብየት ሕብረት ከይዱ ዝነበረ፡ ኣብ 1984 ዓም ንሜዳ ኣትዩ ኣብ ኸፍሊ ታዓሊም ከሎ ኣብ ሕሽከብ ተራኺብና ኩነታት ብጸትና ዘጋጠመና ሽግራት ኩነታት መስዋቶም ብሰፊሑ የዕሊልና ነርና። ብሕርሻ ተማሂሩ ዝተመረቐ ምኻኑ የዕሊልና ኣብኡ ክፍሊ ሕርሻ ዝተወዘዑ ሓቢሩኒ ንካልእይ ግዜ ከይተራኹብና ተፋላለና።

ድሕሪ 30 ዓመት ቃልሲ ሕሱም ጸላኢና ተደምሲሱ፡ ምስ ስድራ ቤት ሰወኣት ብጸተይ ክራከብ ዕድል ስለ ዝረኽብኩ ንልዑል ፈጣሪ እንዳ ኣመስገንኩ፡ ማዕጾ ኳሕኩሓ ኣትዉ ምስ በልኩ ዓቢ ስእሊ ናይ ብርሃነ ገብረመስቀል "ቁስኑ ብመስዋእቱኹም ተሓብኑ ዕላማና ኣብ ምዕራፉ በጺሑ'ዩ፡ ዝብል ጽሑፍ ምስ ኣንበብኩ ሓበን ተሰሚዑኒ። ኣደይ ለተዝጊ ኣጅኻ ዝወደዩ ኣዞም ጀጋኑ ደቅና ኣብ ዕላምኡም ተሰዊኡም፡ ብመስዋእቶም ኣዚ ብርሃነ ናጽነት ረኺብና በላኒ። በቲ ዘጋጠመ ማእሰርቲ ኣዞም ከም ዝተሳናቡዱ፡ ንምወጽኡም ኩሉ ዝካኣሎም ከም ዝፈተኑ የዕሊልና። ኣደይ ግደይ ንገብርኡብ ሓዉ ፡ንመወጺኢ እንተሓዘ 500 ብር ምስ ሓደ እሙን ዓርኩ ኤርትራዊ ሓኪም ሰዲዱሉ ነይሩ ይብላ። ኣንተኾነ ገብርኡብ ኣብ መወዳእታ ዝጸሓፎ ደብደቤ፡ ነተን 200 ብር መሊሱዎን ብዛዕባ ኣቲ ዝተረፈ ገንዘብ ግን " "ገንዘብና በሊዮም፡ ንዓና ክበልዑና" ቀሪቦም ኣለዉ።" ኣቲ ነገር ተወዲኡ'ዩ ኣይትድከሙ" ኢሉ። ወለዲ ኡስራት ደቆም ንምፍትሖም ዘይገበርዎን ዘይፈንቀልዎ እምነ ኣይነበረን። ዝነበረና ገንዘብን ወርቂን ሸጥና ዘይበጸሕናዮ ብዓል ስልጣን የለን ይብሉ ኣቦይ ፍስሃዮ። "ኣደይ ለተዝጊ ገንዘብና በሊዮም ደቅና ቀቲሎም፡ እንተኾነ ደቅና ብመስዋእቶም ሰላምን ራሕዋን ኣምጺኦምልና" ይብላ። ኤርትራዊያን ኣብ ክብሪ ሃገሮምን ህዝቦምን ንዘለዎም ጽንዓት ወትሩ ምስ ኣረጋገጸ ኢዮም። ኣቲ ንሕልናይ ዝተንከፈኒ ግን ኣደይ ግደይ (ኣደ ገብርኡብ) " መስዋእቲ ገብርኡብ ወደይ ምስ ተነገረኒ ኣብ ጽምዋ ዝ ንበይነይ ብሓዘን ተዋሒጠ፡ ዝይ ዓጽዮ ብሓዘንን ንብዓትን ንስደት ዓዲ ጓና (ዓዲ ጥልያን ቦሎኛ) ምስ ጓለይ ከይደ" ድሕሪ ትሸዓት ዓመት ጀጋኑ ደቅና ንስርዓት ደርጊ ደምሲሶም ኣስመራ ምስ ኣተዉ። ነታ ብሓዘንን ንብዓት ዝገደፍኩዎ ዓደይ ኣስመራ ብሓጎስን ደስታን ተመሊሰዮ" ምስ በላኒ ። እቶም ናብዚ ዘብጽሑና በጃ ህዝቦም ዝተሰዉኡ ጀጋኑ ነባሪ ሰላም ዘረከቡና ሰማእታትና ታሪኽም ኣብ ነፍሲ ወከፍ ኤርትራዊ ህያዉ ኮይኑ ተርፉ ኣሎ። መስዋእቶም ድማ መግለጺ ጅግነቶም ኣዩ ነይሩ። ኣዚ ብኸትኦምና ዘሸግር ብፋሺሽታዊ ኣገባብ ኣመራመራ ከይዓጀቦም ንማህሪምቲን ስቕያትን ተጻዊሮም፡ ንመስዋእቲ ፈሊጦም ብዓቕሊ ተጸቢዮም ናጽነትን ራህዋን ብቡርቱዕ ቃልሲ ከም ዝመጽእ ኣብ ቤት ማእሰርቲ'ዉን ንጸላእትና ከይተረፈ ብግብሪ ኣመስኪሮም ኢዮም። ስርዓት ደርጊ ኣብ 1977 ዓም ብቀይ ሹብር ዝወጸ ኣዋጅ ኣብ ኢትዮጵያን ኤርትራ ደም ንጹሃት ኣፍሲሱዮ። ወርሒ ሰነ 1978 ዓም በጃ ህዝቦን ሃገሮምን ዝተወፈዩ ጀጋኑ ሚስጢር ወድባዊ ዓቂቦም ዓወት ንሓፋሽ ኣንዳበሉ ኣብ ቀጽሪ ኤኸስፖ ኣስመራ ንሞት ዝተፈረዱ ጀጋኑ 1) ብርሃነ ገብረመስቀል 4ተ ኣስመራ 2) የማነ ፍስሃዩ ገዛ ከኒሻ 3) ገብርኡብ ጌታሁን 4ተ ኣስመራ 4) ተስፋዝጊ መብራህቱ 5) የማነ ሰጊድ 6) ዮዉሃንስ ገብርኡብ 7) ተክለ ሓጎስ 8) ኣበባ ሰለሙን ኢዮም።

መተሓሳስቢ፡ እዛ ጽሕፍቲ ብ1991 ~ 97 ዓም ርእይዎ፡ ኣቲ ዘመን ክምለስ።

ዘልዓለማዊ ዝኸሪ ንሰማእታት
ሃብተማርያም ዑቕባይ (ወዲ ልጃም)
ሚላና

መዘከርታ ንሰማእታትና፡ ናይ ሎሚ 20 ስነ ረዚን ዕለትዩ!!!

ንኩሎም ኣብ ቤት ማእሰርቲ ስርዓት ደርጊ በጃ ዝሓለፉ ጀጋኑን ብስርዓት ኢሰያስ ኣብ ሚስጢራዊ ቤት ማእሰርቲ ዝላቐዩ ዘለዉን፡ ሃለዎቶም ዘይተፈለጠን ጀጋኑ፡ ንኩሎም ዘይተነገረሎም ደቂ ኤሪ፡ ኣብ ባሕሪን ምድርብዓ ዝወደቐ ሰማእታትና

ብምዝካር፡ ስቅያት ሕዝብና ከብቅዕ ይክኸል ኢልና!!! ኩሉ ደላይ ፍትሒ ካብ ዕላማኡ ፈልከት ከይበልና መብጽዓና ነረጋግጸሉን፡ ንምትግባሩ እንጎየሉ ሕድሮም እንሓድሱሉን ስደትን ፍርሒን ዘብቅዓሉዩ ታሪኻዊ መዓልቲዩ ።